

VESILAHDEN KUNTA ON TEHNYT USEITA KAAVAEHDOTUKSIA SAMALLE ALUEELLE.

Uuden kaavaehdotuksen tullessa esille olemme huomanneet, että mielipiteemme ja kaavamääräykset on jätetty huomiotta.

Katkelmia 25.5.20 Kunnanhallituksen pöytäkirjoista ja kommentteja liittyen Lammasniemen kaavaehdotuksiin:

1. Ehdotus; Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta on pyydetty lausunnot ja mielipiteet. Lausuntoja saapui seuraavilta tahoilta: Pirkanmaan ELY-keskus, Pirkanmaan maakuntamuseo, Pirkanmaan pelastuslaitos, Tekninen jaosto, Rakennus- ja ympäristö- sekä Hyvinvointilautakunta. Pirkanmaan liitto on todennut antamassaan palautteessa, ettei se anna lausuntoa. Yksityishenkilöiden mielipiteitä saapui kaksi kappaletta, joista toisessa 5 allekirjoittajaa.

2. Ehdotus; Yksityishenkilöiden mielipiteitä saapui 21 kpl, joista yhdessä 145 allekirjoitusta, toisessa 11 allekirjoitusta ja kolmannessa 6 allekirjoitusta.

Yhteensä 180 allekirjoittajaa mielipiteissä, jotka vastustivat Lammasniemeen rakentamista, jotkut rantarakentamista. Myös mm. liikennejärjestelystä muistutettiin.

3. Ehdotus; Kaavaehdotuksesta jätettiin 8 yksityishenkilöiden muistutusta, joista yhdessä 333 kpl allekirjoittajia ja toisessa 5 kpl allekirjoittajia; yhteensä 344, joista ainakin 340 vastusti suoraan kaikkea Lammasniemen asuntorakentamista. Ely keskuksen ja Pirkanmaanliiton lausunnot olivat yksiselitteisen kielteiset.

Kunnan taholta yritettiin kaikin tavoin neuvotella ja saada jonkinlaista muutosta kaavatulkintaan. Kokonaiskuva kaavan noudattamisesta ei missään vaiheessa muuttunut: lähirantoja ei pidä rakentaa, virkistysalueet on säilytettävä, kulttuurimaiseman ilme säilytettävä, luonto suojattava rakentamiselta ja sen tulevaisuus turvattava. Näitten määräyksien merkityksestä löytyy tietoa kaikille, joita se kiinnostaa. Kenenkään ei pidä luulla, että näissä määräyksissä tarkoitetaan muuta, kuin niissä lukee. Ne ovat nimeltään määräyksiä, eivät suosituksia. Kaavamääräykset ovat yleisen edun mukaisia.

”Aluearkkitehti esittelee saapunutta palautetta kokouksessa ja suunniteltuja toimenpiteitä asemakaavan eteenpäinviemiseksi. Kaava-aineiston valmistuttua kaavan laatija laatii muistutuksiin ja lausuntoihin palauteraportin, joka liitetään kaava-aineistoon.”

Näin kuntalaisten mielipiteet on otettu huomioon ja heille ilmoitetaan; ei aiheuta toimenpiteitä. Elylle ja Pirkanmaanliittoon kerrotaan, että määräykset ”otetaan huomioon” – ja tehdään seuraavassa kaavaehdotuksessa päinvastoin. Miksi jokainen kaavaehdotus on yhä enemmän maakunta- ja yleiskaavojen vastainen?

Museoviraston määräys, joka on otettavakin huomioon, on ymmärretty vain rajoitteena; ”Pihapiiriä ympäröivä historiallinen maisema, yhteys tiehen ja läheinen Anttilanvuoren rinne tulee säilyttää rakentamattomina.”

Hussin talo ympäristöineen, sen historia ja merkitys Lammasniemen historiallisissa tarinoissa ja yleensä Vesilahden historiassa, on mahdollisuus kehittää matkailua.

Ilman Lammasniemeä tarinoista ei saada opastettavaa kokonaisuutta. Päättäjien on syytä tutustua myös niihin mahdollisuuksiin, jotka ovat jo olemassa.

Mielipiteitä on ”kuultu” myös Lammasniemi- tilaisuuksissa. K.o. tapahtumassa kuulumme, että kaavatoimikunnalla on kaavamääräyksistä ”toinen tulkinta.”

Virkamiehillä ei kuitenkaan ole oikeutta tulkita. Heidän kuuluu valvoa, että määräyksiä noudatetaan.

Päättäjien taas kuuluu valvoa kuntalaisten, äänestäjiensä etua.

Sitä, että kaikkien ääni tulee kuulluksi ja otetuksi huomioon päätöksiä tehdessä, sekä sitä, ettei päätöksistä aiheudu korvaamatonta vahinkoa nykyisille eikä tuleville asukkaille. He eivät ole pelkästään hyväksymässä jo valmisteltuja asioita. Heillä on oikeasti valtaa vaikuttaa.

4. Kaavaehdotus tuli esille osittaisten korona- ajan rajoitusten aikana. Sen esilläoloaika on heinäkuu, joka on lomakuukausi virastoilla ja suurimmalla osalla kuntalaisista.

Mielipidelistojen tekeminen ei siis onnistuisi, vaikka allekirjoittajia muuna aikana löytyisi. Sähköisesti tavoitamme vain pienen osan kuntalaisista. Kuntalaiset eivät saa yhteyttä myöskään neuvoviin tahoihin, koska hekin ovat lomalla.

Tämä jos mikä on hyvän hallintotavan vastaista ja tuntuu hyvin harkitulta.

Millaisen kuvan se antaa Vesilahden kunnan toiminnasta myös ulospäin?

Vaikuttaa siltä, että meitä kuntalaisia pidetään keskivertoa tyhmempinä.

Tai sitten päättäjille on aivan sama, mitä ajattelemme tai puhumme.

Meidät on opetettu sulkemaan suumme, jos olemme eri mieltä. Vaikka joutuisimme ”kääntämään toisenkin posken.” Monet ovat kuitenkin nyt avanneet suunsa.

On vähän surullista tavata joitakin ihmisiä, jotka pelkäävät leimautuvansa riitelijäksi, jos kirjoittavat nimensä vaikkapa mielipidelistaan. Naapureille ja tutuille sitten sanotaan, kuinka asia oikeasti on ja kunnan päättäjiä moititaan.

Miksi he pelkäävät päättäjiä, tuttujakin? Olisiko mietinnän paikka?

Kaavassa varsinainen virkistysalueemme Lammasniemessä oli korvattu laajalla kosteikkoalueella, joka käy lintujen tarkkailuun lähinnä pitkospuilla liikkuen. Päivittäiseen virkistyskäyttöön sekä kaikkien ikäluokkien rantaliikuntaan tämä alue ei sovi.

Anttilanniemi on siihen tarkoitukseen liian pieni ja nyt myös täyteen kaavoitettu.

Pöydän ääressä voidaan sanoa, että virkistysaluetta on paljon, mutta sellaista lähivirkistysaluetta, jota kaikki tarvitsevat, ei tässä kaavaehdotuksessa ole lainkaan.

Päättäjien tehtävä on nyt katsoa, ettei meille kaikille aiheudu korvaamatonta vahinkoa.

Myös taloudellista. Erityisesti kirkonkyläläisille alue on jo nyt tärkeä, mutta kehitettynä koko kunnalle, sekä kunnan markkinointiin ja matkailuun. Tässä jälleen muistutan runsaasta historiasta, jota matkailussa ja markkinoinnissa voisi käyttää.

Lammasniemen kehittäminen tasokkaammaksi virkistysalueeksi ja opastetuksi luontoreitiksi ei tule maksamaan kunnalle paljon. Siinä on mahdollista käyttää suureksi osaksi – tai kokonaan - talkootyötä. Vesilahdessa on ennenkin rakennettu talkoilla, jopa erilaisia rakennuksia. On vain oltava hyvä vetäjä ja kuntalaisten saama etu alueesta.

Kaavan perusteista: perusteena on ollut mm. Kirkonkylän keskustan läheisyys. Tällä hetkellä keskusta on kuitenkin palvelukeskuksen alueella ja kasvaa Vesilahdentien suuntaan, joten Lammasniemi tulee olemaan aina liikenteellisesti ja palveluiltaan syrjässä, mutkaisen kapean tien päässä. Liikenne kulkee pääasiassa Vesilahdentietä, jonka varrelle uusia asukkaitakin varmasti saisi.

Myös kunnan talouden on väitetty kohentuvan. Olisi siellä kunnassakin syytä laskea Lammasniemen kaavoituksesta tulevat kulut. Kyse on yhteisistä varoista.

Lammasniemen arvoa rakennusmaana on suuresti liioiteltu.

Tähän mennessä kaavan valmisteluun, tutkimuksiin ja lisämaan ostoihin on mennyt kymmeniä tuhansia.

Lammasniemessä on vain 5 rantatonttia, joista saa korkeintaan 70 euroa neliö. Liikenteellisesti ja palveluilla Lammasniemi ei voi koskaan kilpailla, siellä on vain maisema. 313:n pinta-ala on 4731 ja 314:n 3185. Niistä saisi sen mukaan ehkä 554.120 euroa.

Tien toisella puolella olevat tontit ovat aivan tavallisia tontteja, paitsi että maan laatu on surkea sekä rakentamiseen että muuhun asuinkäyttöön. Maisemakaan ei ole tien puolella kaksinen, kun eteen tulevat ne 5 isoa taloa ja venehalli trailereineen sekä tie autoineen. Toiselle puolelle taloja tosin jää vihreää, joillekin tonteille näkyy lahtikin, mutta vihreää löytyy muualtakin kirkonkylästä, jossa tontinhinta on n. 20 euroa neliö. Mahdollisesti vielä sellaisistakin paikoista, joista näkyy järvelle.

Läheinen leirialue voi olla myös häiriötekijä, sinnehän tulee toimintaa..

Näitten 315 ja 316 pinta-ala on yhteensä 10.659, kirkonkylän hinnalla 213.180 euroa. Kaikista tonteista saisi yhteensä ehkä 700.000- 900.000.

Sitä ennen pitäisi rakentaa hyvä, kestävä tie sekä silta ja tehdä kunnallistekniikka. Tonttirahat hupenisivat hetkessä kosteaan pohjaan tietä tehdessä ja kunnallistekniikkaa tehdessä pitäisi jo käydä kuntalaisten pussilla. Muistammehan Palvelukeskusalueen viemäröinnit, jotka sentään tulivat kunnolla vedenpinnan yläpuolelle ja ojituskin oli luvallinen, toisin kuin vesilintujen pesimäalueella tai suojeltavalla ruovikolla – ja järven vesihän siinä niemessä kuitenkin pysyy, vaikka millaiset työt tehtäisiin? Jospa sattuu vesi joskus nousemaan? Rakennusalueen maapohja on vain vähän vedenpinnan yläpuolella molemmin puolin. Olettehan tutustuneet maapohjan selvityksiin?

Voitteko olla varmoja, että työ onnistuu – ja oletteko valmiit maksamaan sekä kalliin kunnallistekniikan, että sen mahdolliset viivästymiset ja epäonnistumiset?

En usko että kuntalaiset ovat kumpaankaan halukkaita, jos niistä tietävät.

Kun Palvelukeskuksen, Lammasniemen, Anttilanniemen ja muiden uusien alueiden asukkaat ovat tulleet, tarvitsemme uusia päiväkoteja, terveyskeskuspaikkoja, oppilaspaiikkoja, henkilökuntaa..

Näistä kaikista aiheutuu nopeasti paljon lisäkuluja.

Liikennöity Rautialantie muuttuu yhä turvattommammaksi, vaikka siihen pienen levennyksen saisikin. Ennen kuin mitään kaavaa voi suunnitella, liikenneolot ja tiesuunnitelmat aikatauluineen on lyötävä lukkoon. Verotuloillako kaikki? Jos nämä varakkaat tulokkaat maksavat veronsa Vesilahteen, tulee apu liian myöhään.

Ja vielä, nythän on mennyt ihan hyvin tavallisia tontteja kaupaksi. Kirkonkylässäkin on useita varattuja. Keskitytään niihin, hyviin kulkuyhteyksiin, markkinointiin ja viihtyisyyteen. Kasvua se on pienikin kasvu. Eikä pidä unohtaa, että tuleva palvelukeskuksen alueen kaava täyttää toistaiseksi kaiken asunnontarpeen. Muitakin tontteja on riittämiin.

Vaikka maisemien vuoksi muutetaan maalle, ei sinne tulla pelkästään nukkumaan. On tarjottava muutakin. Se muu vähenee koko ajan.

Vesilahtelaiset olivat itse neuvottelemassa 2040 kaavasta. Heidän mielestään se oli hyvä ja Vesilahden ominaispiirteet huomioiva. Sitä oli helppo markkinoida.

Sen sijaan kaikki nykyiset kaavaehdotukset mm. Lammasniemen kaava- alueesta ovat olleet monin tavoin maakunta- yleis- ja osayleiskaavan vastaisia. Emme voi markkinoida kirkonkylää enää järvimaisemilla, luonnolla ja historialla. Miten voisi käyttää markkinointiin historiaa tai luontoa, joka on ahdettu rakennusten keskelle? Muuttuuko kunnallispolitiikkakin peliksi? Kun yksi hallitus sopii yhden asian, niin toinen kaataa sen.

Lammasniemipäivän aikana selvisi, että kaavatoimikunnalle ja joillekin päättäjille virkistysalue on eräänlainen tapahtuma- ja toimintakeskus, jossa tarvitaan vain pelejä ja välineitä. Aito luonto ja sen merkitys virkistysalueena jää huomiotta:

Ympäristöministeriön pyytämän selvityksen (2015) mukaan **ulkoilulain** keskeinen tehtävä on virkistysalueiden varaaminen ja luontoympäristöjen turvaaminen virkistyskäyttöä varten. Luonnonsuojelulaki suojelee luontoarvoja ja luonnonsuojelualueet ovat usein myös arvokkaita virkistyskäyttöympäristöjä.

Virkistysalueet ovat luontoympäristöä. Vihreän ympäristön läheisyys lisää liikunta-aktiivisuutta, joka taas edistää fyysistä ja psyykkistä terveyttä. Määrällisesti suurin osa ulkoilusta kohdistuu lähivirkistysalueille ja lähireiteille. Valtaosalla suomalaisista on mahdollisuus ulkoiluun lähellä vakituista asuinpaikkaa. Rungas kolmannes aikuisten liikunnasta tapahtuu luonnossa, joka tuottaa lisäarvoa liikunnalle. Mikäli ulkoilu ja ulkoilualueet tunnustetaan kunnan strategiassa, niiden kehittäminen on johdonmukaisempaa.

Lammasniemen ja Anttilanniemen luontoa yritettiin tilaisuudessa jälleen vähätellä, vaikka sitä oli kaavoituksen alkuvaiheessa lehdissäkin ylistetty. Se on ainoa laatuaan. Varsinkin, kun meillä ei ole parempaakaan.

Rantatontteja voi myydä myös yksityiseltä maalta. Veronmaksajia niihinkin muuttaa. Kunnalla on vireillä useita muita kaavasuunnitelmia, **joita emme vastusta** ja lisäksi kaavoitettuja tontteja vuosikymmeniksi. Vaikka emme pidä monista muistakaan kaavasuunnitelmista, tämä on ainoa jota vastustamme.

Sen voi nähdä toisinkin päin; **puolustamme kaavaa, jonka Vesilahden päättäjät vain muutama vuosi sitten hyväksyivät yksimielisesti**. Se oli juuri tuleville vuosille suunniteltu.

Anttilanniemen osalta on vastustettu lähinnä **omarantaisia** tontteja, jotka tähän viimeiseen ehdotukseen taas tulivat, sekä maisemallisen puolen pilkkomista. Vastapäätä on kirkonkylän ainoa uimaranta (Koivuranta, josta osa on jakokunnan maata). Vaikka uusi ranta joskus Lammasniemeen tulisikin, sinne tuskin saadaan kyllin matalaa ja pitkää pikkulapsille soveltuvaa opetusrantaa, eivätkä lahdella liikkuvat isot moottoriveneet sovi uivien lasten seuraksi. Olisi siis syytä rauhoittaa edes tämä Koivurannanpuoleinen lahti veneilyltä. Omarantaiset tontit estävät rantaviivan lähestymisen myös pienimuotoisessa kalastuksessa. Rantaviivan kivikkoon saisi edelleen ”kinttupolun” Koivurannasta kohti Anttilanniemeä, eikä se veisi paljon tilaa, kunhan pysyisi auki kaikille.

Anttilanniemen rannassa tulisi harkita pientä yhteisrantaa Kurkiniityn asukkaille, joka olisi kapealla kunnan yhteisalueella. Jos halutaan rantasauna, se voisi myös olla Kurkiniityn yhteinen ja hiukan etäämpänä rantaviivasta. Viheralue rannassa säilyisi, mutta asukkailla olisi silti käytössään ranta ja sauna. Vastaavia ratkaisuja on muuallakin.

Lammasniemen kaava- alueella on

- Ainoa lähivirkistysalue, jonka tarve tulee tulevaisuudessa kasvamaan
- Ainoa vapaa yhtenäinen ranta- alue, jota on kaavaehdotuksessa vaikeakulkuisella kosteikolla rakennusten takana yritetty korvata.
- Ainoat rannat, joihin pääsee mato- ongelle vapaasti.
- Paljon luo- aluetta ja suojeltuja kohteita, joitten säilyminen ja kehittyminen rakentamisella estettäisiin. Aluetta vähätellään tarkoituksellisesti eikä sen luonto- ja virkistysarvoja tunnusteta.
- Rikas kehittyvä linnusto.

Miksi Lammasniemessä on ollut käyttäjiä viime aikoina vähemmän?

- Kunnan toimien vuoksi. Niemen lähes kaikki leiri- ym. toiminta lopetettiin, mökkien vuokraa nostettiin ja kärkeen laitettiin puomi pelotteeksi. Niemi ei tullut enää uusille asukkaille tutuksi, kun seuroillakaan ei ollut varaa järjestää kokoontumisiaan siellä. Uusista asukkaista suurin osa ei tunne Lammasniemeä lainkaan. He menevät Birgitan polulle ja Myllyrantaan.

- **HISTORIALLISET KIRJATUT TARINAT.** Lammasniemeen, läheiseen Naulinkarin saareen, Tuonenojaan ja museoituun siltavoudin taloon sekä Lammasniemen ”valkean neidon kallioon” ja myös Onnenkotaan ja Tuonenojan Kalmanoroon liittyy useita historiallisia tarinoita, joita voisi käyttää myös kunnan markkinointiin.

- **Lammasniemen alueen tarinat liittyvät osittain samoihin henkilöihin ja aikoihin (mm 1200- luku).** Tapahtumat voisi yhdistää Tuonenojan vartta Koulutietä kohti kulkevalla kapealla luontopolulla, (helposti toteutettavissa) josta muodostuisi kerronnallinen kokonaisuus, myös matkailua ajatellen. Kirmukarmun mäen kautta tarina toisi vielä Pekanpolkua kirkolle ja sieltä Kuuliantien kautta Koivurantaan josta Anttilanniemeen ja sieltä suoraan peltotietä Hussun museotalolle muodostaen näin lenkin vanhan keskustan ympäri.

KOKO MATKAN AJAN KULKISI mm. KIRMUKARMU NÄIHIN PAIKKOIHIN LIITTYVINE TARINOINEEN REITILLÄ. Jos lammasniemi pilkootaan, tämä ei enää ole mahdollista, sillä tarinat nivoutuvat kiinteästi Lammasniemeen. Lisäksi se sopisi matkailullisesti lenkin keskeisimmäksi paikaksi luontonsa puolesta, kuin myös vesireitin.

- Lähistöllä, Tuonenojan varrella on myös 1918 aikainen joukkohauta, jonka sijaintia vasta tutkitaan. Haudatut marssitettiin kuitenkin samaa reittiä Anttilan tilalta Tuonenojalle.

Pidän Lammasniemen aluetta ja vanhaa kirkonkylän seutua mahdollisuutena, jonka ohittaminen sekä virkistys- markkinointi- että matkailutarkoituksissa olisi hyvin lyhytnäköistä. Menneinä vuosina houkuttelimme Vesilahteen suuret määrät ihmisiä yhden ainoan kirjatun tarinan, Elinan surman, avulla. Linja- autolasteittain tuotiin vierailijoita katselemaan Klaus Kurjen reittiä ja -näytelmää. Laivatkin kulkivat sovitusti Naulinkarin ohi, kohti Laukkoa ja Hukianhovia. Laukon kartano on edelleen oma lukunsa. Kirkonkylässä on vielä monta tarinaa hyödyntämättä, erityisesti Kirmukarmun eri vaiheet.

Päättäjät ovat varmasti kiireisiä, mutta kuntalaisten asiat on silti ehdittävä hoitaa. Toivon syventymistä näihin esille tuomiini seikkoihin.

Vaadin kuntalaisten mielipiteiden ja voimassaolevien kaavamääräysten huomioimista. Vaikka useimmat ovat todennäköisesti tulleet aikaisempiin kaavaehdotuksiin, tämä asia ei ole millään tavoin muuttunut koko aikana, eikä aikaisempia mielipiteitä ole kunnanhallituksessa huomioitu.

Tuula Suojanen.

